

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Kenniscentrum
Psychologie en
Economisch Gedrag

D&B

DOENLIJKHEIDSSCAN STELSELONTWERP FINANCIERING KINDEROPVANG

Martijn van der Wurff (SZW), Diede Wijnveen
(D&B), Hannah de Boer (KCPEG) – 9 november 2023

Onderzoeksteam: Kaj Bots, Leonie Venhoeven, Thom Eisenga
(allen D&B) en Olaf Simonse (KCPEG).

VANDAAG

1. Context & voortraject
2. Onderzoeksopzet
3. Conclusies
4. Aanbevelingen
5. Uitkomsten IA's + opvolging
6. Natraject en uitdagingen
7. Vragen

VANDAAG

- 1. Context & voortraject**
2. Onderzoeksopzet
3. Conclusies
4. Aanbevelingen
5. Uitkomsten IA's + opvolging
6. Natraject en uitdagingen
7. Vragen

MARTIJN V.D. WURFF

- Beleidsmedewerker
- Cognitief psycholoog
- Ervaring als Designer
- Belang van gebruiker centraal

AANLEIDING NIEUW STELSEL

1. Toeslagenaffaire
2. Coalitieakkoord

DOELSTELLING

1. Het stelsel eenvoudiger en begrijpelijker maken voor ouders.
2. Het voor ouders makkelijker maken om arbeid en zorg te combineren.

DOELSTELLING

1. Het stelsel eenvoudiger en begrijpelijker maken voor ouders.
 - Verantwoordelijkheid weghalen bij ouders
2. Het voor ouders makkelijker maken om arbeid en zorg te combineren.
 - Inkomensonafhankelijke vergoeding

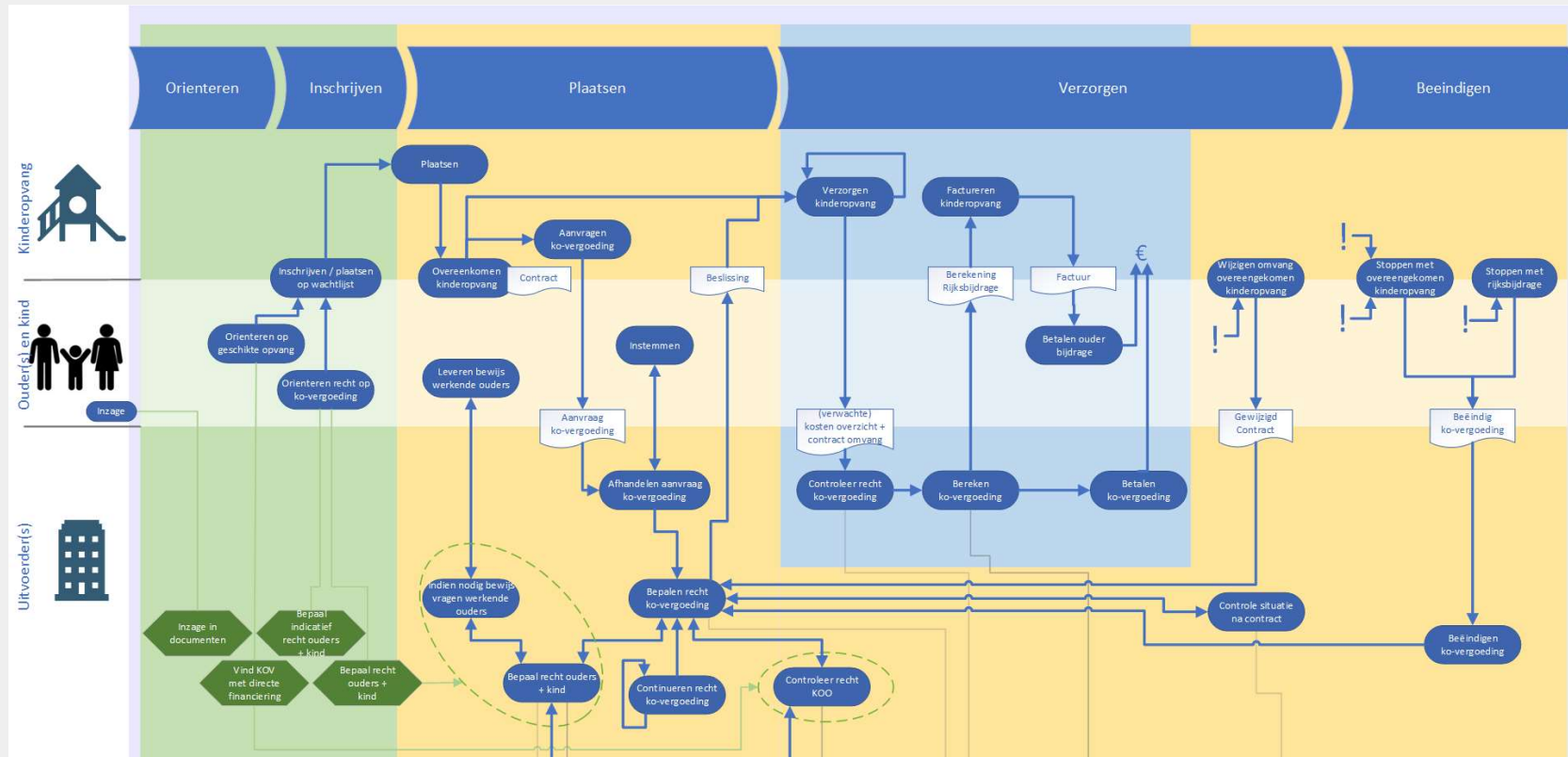
UITGANGSPUNTEN

1. Ouders die werken kunnen een vergoeding van de overheid krijgen voor de kinderopvang.
2. Toekenning van vergoeding vindt vooraf plaats
3. Daardoor verdwijnen voorschotten en terugvorderingen
4. Er komt een inkomensonafhankelijke vergoeding van 96% van de maximum uurprijs

UITGANGSPUNTEN

5. De overheidsvergoeding wordt rechtstreeks aan kinderopvangorganisaties uitbetaald;
6. Als ouder betaal je alleen een eigen bijdrage van 4% + verschil maximum uurprijs en werkelijke tarief
7. Elke werkende ouder mag evenveel opvanguren gebruiken. Hoeveel uren je zelf werkt per maand als werkende ouder maakt niet uit.

CONCEPTONTWERP

VERANTWOORDELIJKHEDEN SPELERS

- Ouder:
 - Schrijft kind in bij KOO
 - Betalen eigen bijdrage aan KOO
 - Leveren bewijs arbeidseis aan uitvoerder*
- Grotere verantwoordelijkheid voor KOO:
 - Vragen vergoeding aan bij uitvoerder
 - Innen vergoeding bij uitvoerder
 - Versturen factuur eigenbijdrage naar ouders

VERANTWOORDELIJKHEDEN SPELERS

- Uitvoerder:
 - Controleren recht ouder (elke 3 maanden)
 - Betalen vergoeding KO uit
- Gegevensuitwisseling tussen uitvoerder en KOO

DOELSTELLING

1. Het stelsel eenvoudiger en begrijpelijker maken voor ouders.
2. Het voor ouders makkelijker maken om arbeid en zorg te combineren.

DOELSTELLING

1. Het stelsel eenvoudiger en begrijpelijker maken voor ouders.
2. Het voor ouders makkelijker maken om arbeid en zorg te combineren.

Worden deze doelen behaald?

DOELSTELLING

1. Het stelsel eenvoudiger en begrijpelijker maken voor ouders.
2. Het voor ouders makkelijker maken om arbeid en zorg te combineren.

Worden deze doelen behaald?

→ Vroegtijdig toetsen + itereren!

TOETSEN A.D.H.V. IMPACTANALYSES

1. KOO's
2. Medewerkers
3. Uitvoerders
4. Maatschappelijke analyse – SCP & CPB

WETEN IS NOG GEEN DOEN

TOETSEN A.D.H.V. IMPACTANALYSES

1. KOO's
2. Medewerkers
3. Uitvoerders
4. Maatschappelijke analyse – SCP & CPB
5. **Ouders - doenlijkheid**

VANDAAG

1. Context & voortraject
2. **Onderzoeksopzet**
3. Conclusies
4. Aanbevelingen
5. Uitkomsten IA's + opvolging
6. Natraject en uitdagingen
7. Vragen

HOE DOENLIJK IS HET NIEUWE KINDEROPVANGSTELSEL?

1.

Hoeveel ingewikkelde informatie?

2.

Hoeveel handelingen/acties?

3.

Hoeveel zekerheid over de toekomst?
Wat als er iets misgaat?

4.

Hoeveel strenge regels en weinig vrijheid?

ONDERZOEKSOPZET

Onze eigen
analyse

Groepsgesprek
gedragsexperts

Gesprekken met
andere experts

Groepsgesprek
ouders

ORIËNTATIEFASE

1. Ouder oriënteert zich op de kinderopvang – waar gaat mijn kind straks naartoe?

2. Ouder oriënteert zich op het recht op kinderopvangvergoeding (KOV)

NA INSCHRIJVING BIJ DE OPVANG

3. De ouder schrijft het kind in bij een of meer kinderopvangorganisatie(s) (KOO's)

4. De ouder ontvangt bericht dat er ruimte is van KOO en bespreekt de afgenomen diensten

5. De ouder stemt in met de aanvraag van de KOV door de KOO

6. De ouder krijgt een bericht van de uitvoerder om de relatie te bevestigen met de KOO

7. De ouder levert eventueel bewijs dat hij/zij werkt

8. De ouder ontvangt het besluit van de uitvoerder dat de aanvraag voor de KOV wel of niet akkoord is

9. Het kind gaat naar de opvang

OPVANGPERIODE

10. De ouder betaalt elke maand de ouderbijdrage aan de KOO

11. De ouder heeft inzage in de gegevens/betalingen tussen KOO en de uitvoerder

12. De uitvoerder toetst periodiek (driemaandelijks) op de arbeidseis

13. Tijdens de opvangperiode: De ouder geeft eventuele wijzigingen in contract door aan de uitvoerder.

14. Einde opvang

VANDAAG

1. Context & voortraject
2. Onderzoeksopzet
3. **Conclusies**
4. Aanbevelingen
5. Uitkomsten IA's + opvolging
6. Natraject en uitdagingen
7. Vragen

VERBETERINGEN

1. Minder verantwoordelijkheid en handelingen
2. Eenvoudiger
3. Geen terugvorderingen
4. Toename flexibiliteit en toegankelijkheid

1. MINDER VERANTWOORDELIJKHEID EN HANDELINGEN

- Voor de meeste ouders
- De kans op fouten neemt af
- Meer zekerheid
 - Mits zij de kinderopvangorganisatie vertrouwen

Kanttekening: bewijsstukken

2. HET STELSEL IS EENVOUDIGER

- Voor de meeste ouders
- Voorwaarden vergoeding veel eenvoudiger
- Minder ingewikkelde informatie

Kanttekening: uitwerking

3. OUDERS LOPEN MINDER FINANCIËLE RISICO'S

- Geen terugvorderingen
- Vergoeding direct van uitvoerder naar KOO
- Meer zekerheid

Kanttekening: drie maandelijks toets

4. FLEXIBILITEIT EN TOEGANKELIJKHEID NEEMT TOE

- Flexibel omgaan met uren en dagen
 - Handelingsvrijheid
- Hogere toegankelijkheid kinderopvang

Kanttekening: zorgen aanbod

RISICO'S

1. Extra handelingen door uitzonderingen arbeidseis
 2. Verwarrende driehoeksverhouding
 3. Veel stappen
 4. Onzekerheid en stress aantal opvangplekken en prijs
- Risicogroepen

RISICOGROEPEN

- Ouders zonder vaster arbeidsrelatie
- Ouders met beperkte digitale vaardigheden
- Ingrijpende levensgebeurtenissen
- Ouders met een laag of wisselend inkomen

1. EEN DEEL VAN DE OUDERS MOET BEWIJS AANLEVEREN VOOR ARBEIDSEIS

- Grootste risico
- Ingewikkelde informatie, onzekerheid en veel handelingen
- Afhankelijk van de uitwerking

2. VERWARRENDE DRIEHOEKVERHOUDING

- Afhankelijke relatie tussen kinderopvangorganisatie, uitvoerder en ouder
 - Verwarring en onzekerheid

3. VEEL STAPPEN

- Focusgroep
- Afhankelijk van de uitwerking
- Digitale handelingen

4. ZORGEN OVER AANTAL OPVANGPLEKKEN EN PRIJS

- Onzekerheid
- Minder (of geen) keuze kinderopvang
- Risicogroepen

VANDAAG

1. Context & voortraject
2. Onderzoeksopzet
3. Conclusies
4. **Aanbevelingen**
5. Uitkomsten IA's + opvolging
6. Natraject en uitdagingen
7. Vragen

AANBEVELINGEN

- Nader onderzoek onder risicogroepen
- Nader onderzoek bij uitwerking van het stelsel
- Eenvoudig proces arbeidseis
- Heldere communicatie verantwoordelijkheden
- Ondersteuning voor kwetsbare groepen

VANDAAG

1. Context & voortraject
2. Onderzoeksopzet
3. Conclusies
4. Aanbevelingen
- 5. Uitkomsten IA's + opvolging**
6. Natraject en uitdagingen
7. Vragen

DOELSTELLING

1. Het stelsel eenvoudiger en begrijpelijker maken voor ouders.
2. Het voor ouders makkelijker maken om arbeid en zorg te combineren.

ALGEMENE UITKOMST IMPACTANALYSES

- Voor de *meeste* ouders doenlijker!

ALGEMENE UITKOMST IMPACTANALYSES

- Voor de *meeste* ouders doenlijker!

Maar...

ALGEMENE UITKOMST IMPACTANALYSES

- SCP & CPB - slecht beperkt positief effect op de arbeidsparticipatie
- Zorgen over stijging vraag (en er is al krapte)
- Uitvoerbaarheid?
- Risico's bij ouders...

DUS: AAN DE SLAG MET AANBEVELINGEN IMPACTANALYSES

& uitstel van de invoer (2025 → 2027)

OF TOCH NIET

Want het kabinet viel...

VANDAAG

1. Context & voortraject
2. Onderzoeksopzet
3. Conclusies
4. Aanbevelingen
5. Uitkomsten IA's + opvolging
- 6. Natraject en uitdagingen**
7. Vragen

NATRAJECT EN UITDAGINGEN

- Korte onderzoeksperiode: impact maken – of niet?
- Werving risicogroepen doenlijkheid
- Focusgroep met ouders
- Vroeg betrokken betekent geen gedetailleerde toets

BEDANKT!

Wat zijn jullie vragen?